

Asesiad Coedwig Law Cyflym Ffurflen Arolygu

Defnyddiwch y ffurflen yma i:

- **COFNODI** canlyniadau eich arolwg, gan gynnwys cyfeirnodau grid lle bo hynny'n berthnasol, i helpu i fapio nodweddion a rhywogaethau allweddol, a chynllunio rheolaeth. Efallai y bydd hefyd yn ddefnyddiol i chi nodi nodweddion ar fap safle wrth i chi fynd.
- **DEHONGLI** beth yw ystyr eich canlyniadau drwy gyfrif sgoriau ar gyfer pob adran sy'n rhoi trosolwg i chi o gyflwr presennol eich safle a'i botensial i gynnal cennau a bryoffytau coedwig law.
- **DARGANFOD CYSYLLTIADAU Â CHYFARWYDDYD RHEOLI PENODOL** yn seiliedig ar wahanol senarios yn eich coetir.

Rhoddir cyfarwyddiadau byr i bob adran o'r arolwg isod. Edrychwch ar **nodiau cyfarwyddyd yr ACLC** am gyfarwyddiadau manylach a gwybodaeth gefndir.

Unwaith y byddwch wedi llenwi ffurflen yr arolwg, mae cyfarwyddyd rheoli manwl ar gael yn **Cennau a bryoffytau'r goedwig law – pecyn adnoddau i reolwyr coetiroedd.**

Gwnaed yn bosibl gan

**Cronfa
Treftadaeth**

Made possible with

**Heritage
Fund**

Dechrau'r Aseiad yma

Dyddiad		Enw / cyfeirnod y safle	
Arolygwr		Cyfeirnod grid	

1 Cyfansoddiad y coetir

Defnyddiwch raddfa DAFOR i ddangos pa mor niferus yw pob rhywogaeth o goed neu lwyni yn y canopi ac wedyn yn yr isdyfiant. Rh = Rheoli (> 75%), H = Helaeth (50-75%), A = Aml (25-50%), Ach = Achlysurol (10-25%), P = Prin (<10%). Gadewch yn wag am ddim. Gallwch ychwanegu unrhyw rywogaethau nad ydynt wedi'u rhestru yn y rhesi ychwanegol. Wedyn defnyddiwch y tabl 'dehongli cyfansoddiad coed' ar y dudalen nesaf i ddarganfod beth allai hyn ei olygu i'ch coetir a ble i chwilio am argymhellion rheoli.

Rhywogaethau brodorol

Rhywogaeth	Canopi	Isdyfiant
Aethnen		
Bedwen		
Ceiriosen yr adar		
Celynnen		
Collen		
Criafolen		
Derwen		
Draenen ddu		
Draenen wen		
Gwernen		
Helygen		
Llwyfen lydanddail		
Merywen		
Onnen		
Pinwydden yr Alban *		

Rhywogaethau estron

Rhywogaeth	Canopi	Isdyfiant
Cegiden orllewinol		
Conwydd eraill (estron)		
Creigafal		
Ffawyddden		
Ffynidwydden Douglas		
<i>Llawrgeiriosen</i>		
<i>Rhododendron ponticum</i>		
Sitca		
Sycamorwydden		

*Brodorol i'r Alban yn unig

Dehongli cyfansoddiad coetir:

Yn seiliedig ar yr hyn a gofnodwyd gennych uchod, dewiswch UN disgrifiad o'r tabl canopi sy'n disgrifio orau gyfansoddiad y canopi ar eich safle, wedyn **UNRHYW DDISGRIFIADAU SY'N BERTHNASOL** o'r tabl isdyfiant. Bydd y rhain yn eich cyfeirio chi at gyfarwyddyd dehongli a rheoli penodol. Byddwch hefyd yn gallu cyfrif eich **sgôr cyfansoddiad coetir**.

CANOPI: dewiswch bob disgrifiad sy'n berthnasol		
Disgrifiad	SGÔR	Cyfarwyddyd rheoli
Rhywogaethau cymysg, er y gall un neu ddwy fod yn fwy helaeth (ond nid gyda ffawydd neu gonwydd estron helaeth)	+2	Amherthnasol
Cyll yw'r canopi yn bennaf	+2	Am gyfarwyddyd penodol ar goedwigoedd cyll edrychwch ar Rheoli clystyrau o gyll .
Mae'r canopi yn un rhywogaeth frodorol yn bennaf (ac eithrio coetiroedd cyll)	+1	Edrychwch ar yr adran ar ddiffyg amrywiaeth y rhywogaethau o goed yma.
Mae ffawydd yn helaeth yn y canopi (dewiswch yr opsiwn hwn hefyd os yw castanwydd pêr yn helaeth)		Edrychwch ar yr adran ar reoli ffawydd yma .
Mae ffawydd yn helaeth yn y canopi (sgoriwch yr opsiwn hwn hefyd os yw castanwydd pêr yn helaeth)	-2	Edrychwch ar yr adran ar reoli ffawydd yma .
Mae conwydd estron yn helaeth yn y canopi.	-2	Edrychwch ar yr adran ar adfer planhigfeydd conwydd i goetir brodorol yma .

ISDYFIANT: dewiswch bob disgrifiad sy'n berthnasol		
Disgrifiad	SGÔR	Cyfarwyddyd rheoli
Isdyfiant tameidiog o lwyni brodorol.	+2	Amherthnasol
Nid oes / ychydig iawn sydd o lwyni / coed isdyfiant brodorol.	-1	Edrychwch ar yr adran ar ddiffyg amrywiaeth y rhywogaethau o goed yma .
Prin yw'r aildyfiant, os o gwbl, o rywogaethau allweddol neu a ddymunir sy'n ffurfio canopi.	-1	Os yw cysgodi'n atal aildyfiant edrychwch ar Strwythur a chyfansoddiad amrywiol y coetir . Asewch a yw gorbori / brigbori yn broblem yn Adran 5.
Mae isdyfiant trwchus sydd fel prysglwyni mewn mannau.	-2	Edrychwch ar yr adran ar aildyfiant gormodol nad oes posibl rhoi sylw iddo gyda phori yma . Os yw'n berthnasol, edrychwch ar reoli rhywogaethau brodorol / estron ymledol yma e.e. ar gyfer aildyfiant ffawydd / sycamorwydd.
Mae rhai rhywogaethau estron ymledol yn bresennol yn yr isdyfiant.	Dim sgôr – bydd hwn yn cael ei sgorio yn Adran 6	Edrychwch ar yr adran ar rywogaethau estron ymledol, e.e. <i>Rhododendron</i> , yma .
Rhywogaethau estron ymledol yn aml yn yr isdyfiant.	Dim sgôr – bydd hwn yn cael ei sgorio yn Adran 6	
CYFANSWM Sgôr cyfansoddiad y coetir		

Sgôr cyfansoddiad coetir:

Adiwch eich sgôr ar gyfer y canopi a'r isdyfiant at ei gilydd i weld beth allai hyn ei olygu i ardal eich arolwg.

4	Mae hyn yn dynodi bod y cyfansoddiad presennol yn ffafriol ar gyfer casgliad amrywiol o gennau a bryoffytau.
1-3	Mae hyn yn dynodi y gallai'r coetir elwa o arallgyfeirio a / neu helpu i sefydlu aildyfiant priodol i annog datblygu casgliad amrywiol o gennau a bryoffytau.
0	Mae hyn yn dynodi bod gan y coetir broblemau efallai gyda rhywogaethau ymledol neu aildyfiant trwchus y mae angen mynd i'r afael â hwy er mwyn osgoi effeithiau negyddol ar gennau a bryoffytau
<0	Mae hyn yn dynodi nad yw'r cyfansoddiad presennol yn ffafriol i gennau a bryoffytau a bod nifer o broblemau i fynd i'r afael â hwy.

2 Strwythur y coetir

Ar gyfer pob nodwedd, rhwch gylch o amgylch y sgôr sy'n cyfateb orau i'r disgrifiad o ardal eich arolwg, a darganfod ble i chwilio am gyfarwyddyd rheoli ar gyfer gwahanol senarios. Adiwcw gyfanswm eich sgôr ar gyfer y tabl i weld beth mae hyn yn ei ddweud am strwythur cyffredinol ardal eich arolwg.

Nodwedd	Disgrifiad	Sgôr	Cyfarwyddyd rheoli
Proffil oedran y coetir	Coed ifanc, o oedran cyfartal (h.y. coed a sefydlwyd yn ddiweddar).	-2	Edrychwch ar Darnio cynefinoedd am gyfarwyddyd ar goetir newydd.
	Coed aeddfed, o oedran cyfartal (y rhan fwyaf o'r coed o'r un oedran / maint).	-1	Edrychwch ar yr adran ar ddiffyg amrywiaeth o ran oedran coed yma .
	Coetir o oedran cymysg gyda choed aeddfed ac iau.	+1	Edrychwch ar Coed feteran presennol ac yn y dyfodol am gyfarwyddyd ar sefydlu coed feteran / nodweddion feteran yn y dyfodol.
	Coetir o oedran cymysg gyda choed feteran, aeddfed ac iau.	+2	Mae hyn yn ddymunol, gydag amrywiaeth o gilfachau, ac olyniaeth o goed i ddod yn goed feteran yn y dyfodol.
	Coetir gyda llawer o goed feteran, heb goed aeddfed iau.	+1	Edrychwch ar Coed feteran presennol ac yn y dyfodol am gyfarwyddyd ar sefydlu coed feteran yn y dyfodol.
Canopy cover and open space	Canopi caeedig gyda gofod agored cyfyngedig.	-2	Edrychwch ar Strwythur a chyfansoddiad amrywiol coetir am gyfarwyddyd ar deneuo a chreu gofod agored
	Mosäig o ganopi caeedig ac agored (gyda thua 30% o ardaloedd agored).	+2	Dymunol ar gyfer bryoffytau o dan orchudd canopi mwy trwchus a chennau mewn ardaloedd sydd wedi'u goleuo'n well.
	Agored iawn ac wedi'i oleuo'n dda e.e., porfa goed.	+2	Mae'r cynefin yma sydd wedi'i oleuo yn dda yn ddymunol ar gyfer llawer o gennau prin a phwysig.
Haen o gae: mieri, eiddew a / neu redyn	Gorchudd helaeth ym mhob rhan	-2	Os oes gorchudd trwchus, edrychwch ar Pori a brigbori (os nad yw pori yn opsiwn edrychwch ar Rheoli coed heb bori a brigbori). Edrychwch hefyd ar adran ar reoli mieri ac eiddew yma .
	Ardaloedd aml o orchudd trwchus	-1	
	Achlysurol: efallai bod clystyrau trwchus ond gwasgaredig	+1	
	Prin: gorchudd prin / darnau ynysig	+2	
Nodwch a yw hyn yn berthnasol i fieri, eiddew a / neu redyn			
Haen o gae: grug, llus a / neu goedfrwyn	Gorchudd trwchus drwyddi draw, yn gorchuddio pren marw / meini mawr ac yn tyfu'n uchel o amgylch gwaelod boncyffion y coed.	-1	Edrychwch ar Pori a brigbori (os nad yw pori yn opsiwn edrychwch ar Rheoli coed heb bori a brigbori).
	Gorchudd tameidiog drwyddo draw a all orchuddio ardaloedd mawr ond heb dagu matiau mwsogl neu fonion y coed.	+2	Gall hyn helpu i gadw lleithder er mwyn i gymunedau bryoffytau cyfoethog ddatblygu (lle mae tyfiant trwchus yn cael ei reoli gan bori).
	Prin neu absennol.	0	Efallai na fydd hyn yn broblem os nad yw'r rhywogaethau hyn o brysgwydd wedi bod yn bresennol yn y coetir yn hanesyddol.
	Nodwch a yw hyn yn berthnasol i rug, llus a / neu goedfrwyn		
CYFANSWM Sgôr strwythur coetir			

Sgôr strwythur coetir:

6+	Mae hyn yn dynodi bod strwythur presennol y coetir yn ffafriol ar gyfer casgliad amrywiol o gennau a bryoffytau. DS – mae'n bwysig fodd bynnag ystyried amodau mwy lleol o amgylch nodweddion cynefin pwysig a chymunedau o gennau / bryoffytau o ddiddordeb. Bydd y ddwy adran ganlynol yn canolbwyntio ar y rhain.
4-5	Mae hyn yn dynodi bod strwythur presennol y coetir yn iawn ond y gellid ei wella ar gyfer cennau a bryoffytau. Mae'n bosibl bod y cennau a'r bryoffytau presennol dan fygythiad ac efallai y bydd angen rheoli problemau ar unwaith i atal colledion. Edrychwch ar y cyfarwyddyd rheoli ar gyfer yr opsiynau rydych chi wedi'u dewis.
1-3	Mae hyn yn dynodi bod angen gwella strwythur presennol y coetir ar gyfer cennau a bryoffytau. Mae'n bosibl bod y cennau a'r bryoffytau presennol dan fygythiad ac efallai y bydd angen rheoli problemau ar unwaith i atal colledion. Edrychwch ar y cyfarwyddyd rheoli ar gyfer yr opsiynau rydych chi wedi'u dewis.
0	Mae hyn yn dynodi nad yw strwythur presennol y coetir yn ddelfrydol ar gyfer cennau a bryoffytau coedwig law. Mae'n bosibl bod y cennau a'r bryoffytau presennol dan fygythiad ac efallai y bydd angen rheoli problemau ar unwaith i atal colledion. Edrychwch ar y cyfarwyddyd rheoli ar gyfer yr opsiynau rydych chi wedi'u dewis.
<0	Mae hyn yn dynodi nad yw strwythur presennol y coetir yn ddymunol ar gyfer cennau a bryoffytau coedwig law ac mae'n annhebygol y bydd diddordeb yn bresennol ar hyn o bryd. Edrychwch ar y cyfarwyddyd rheoli ar gyfer yr opsiynau rydych chi wedi'u dewis.

3 Nodweddion cynefin

- Ticiwch y nodweddion sy'n bresennol a chofnodwch y cyfeirnodau grid (cyfeirnod 6 ffigur canolog ar gyfer nodweddion eang a chyfeiriadau 10 ffigur ar gyfer nodweddion ynysig).
- Cofnodwch unrhyw broblemau rheoli sy'n effeithio ar y nodweddion (e.e. eiddew, mieri, rhywogaethau ymledol, aildyfiant trwchus ac ati).
- Sgoriwch yr helaethrwydd cyffredinol ar gyfer pob un o'r pedwar categori nodwedd (coed feteran, pren marw, is-haenau creigiog a nodweddion gwlyb) o 0 i 3 lle mae 0 = dim, 1 = prin (h.y. mae'r nodweddion yn bresennol ond yn anghyffredin / yn gorchuddio dim ond rhan fechan o'r safle), 2 = aml (h.y. nid yw'r nodweddion yn anghyffredin ond nid ydynt ychwaith yn helaeth iawn), 3 = rheoli (h.y. mae'r nodweddion yn helaeth iawn / gorchuddio llawer o'r safle).

Ar gyfer pob un o'r categorïau nodwedd fe welwch chi ddolenni perthnasol at gyfarwyddyd rheoli. Adiwwch gyfanswm eich sgôr ar gyfer y pedwar categori nodwedd i weld beth mae hyn yn ei ddweud am nodweddion cynefin ardal eich arolwg yn gyffredinol.

Categori nodwedd	Disgrifiad nodwedd	✓	Cyfeirnod grid	Unrhyw faterion rheoli sy'n effeithio ar y nodwedd yma	Cyfarwyddyd rheoli
Coed feteran (sylwer y gall y nodweddion hyn fod yn bresennol ar goed nad ydynt yn cael eu hystyried yn rhai feteran eto yn ôl eu hoedran)	Hen goed gyda thyllau pydredd mawr / ceudodau / canghennau marw				Edrychwch ar Coed feteran presennol ac yn y dyfodol ar gyfer rheoli coed feteran presennol a recriwtio rhai newydd os cofnodir nodweddion newydd. Os yw'r coed feteran yn cael eu heffeithio gan gysgodi o aildyfiant trwchus / canopi trwchus, edrychwch yma . Os ydynt yn cael eu heffeithio gan eiddew, celyn neu rywogaethau ymledol eraill, edrychwch ar yr adrannau yma .
	Hen goed gyda phren wedi dod i'r golwg				
	Presenoldeb isgrog sych				
	Presenoldeb hen docbrenau neu hen stolion prysgoedio				
	Presenoldeb hen glystyrau cyll h.y. heb eu rheoli na'u prysgoedio				

Sgôr coeden feteran (0-3)	
----------------------------------	--

Categori nodwedd	Disgrifiad nodwedd	✓	Cyfeirnod grid	Unrhyw faterion rheoli sy'n effeithio ar y nodwedd yma	Cyfarwyddyd rheoli
Pren marw	Pren marw diametr mawr yn gorwedd (> 20 cm)				Os yw'r pren marw yn wasgarog a / neu nad oes unrhyw bren marw yn sefyll / boncyffion yn pydru, edrychwch ar Cadw pren marw . Os yw'r nodweddion wedi gordyfu gydag eiddew, mieri neu rywogaethau ymledol eraill, edrychwch ar yr adrannau yma , ac os ydynt wedi'u heffeithio gan gysgod dwfn ac aildyfiant trwchus, edrychwch yma .
	Pren marw yn sefyll (diametr > 20 cm)				
	Boncyffion coed yn pydru				

Sgôr pren marw (0-3)	
-----------------------------	--

Is-haen greigiog	Meini mawr				Os yw'r nodweddion wedi gordyfu gydag eiddew, mieri neu rywogaethau ymledol eraill, edrychwch ar yr adrannau yma , ac os ydynt wedi'u heffeithio gan gysgod dwfn ac aildyfiant trwchus, edrychwch yma .
	Wynebau creigiau				

Sgôr is-haen greigiog (0-3)	
------------------------------------	--

Nodweddion gwlyb	Sgydau / ardaloedd corsio				Ceisio cadw gorchudd canopi ar hyd dyfrffyrdd ar gyfer bryoffytau. Os yw'r nodweddion wedi gordyfu gydag eiddew, mieri neu rywogaethau ymledol eraill, edrychwch ar yr adrannau yma , ac os ydynt wedi'u heffeithio gan aildyfiant trwchus, edrychwch yma .
	Nentydd / afonydd				
	Wynebau creigiau gwlyb				
	Ceunentydd / rhaedrau				

Scôr nodweddion gwlyb (0-3)	
------------------------------------	--

Sgôr nodweddion cynefin:

6+	Mae hyn yn awgrymu bod gan y coetir amrywiaeth o nodweddion cynefin pwysig ar gyfer cennau a bryoffytau. Bydd a yw'r safle'n cynnal amrywiaeth o gennau a bryoffytau yn dibynnu ar a fu parhad yn amodau ffafriol y nodweddion hynny. Bydd goroesiad y diddordeb o ran rhywogaethau yn y dyfodol yn dibynnu ar gynnal amodau addas.
4-5	Mae gan y coetir rai nodweddion cynefin pwysig ar gyfer cennau a bryoffytau ond mae'r rhain yn gyfyngedig. Mae'n bwysig iawn sicrhau amodau ffafriol, yn enwedig os yw'r nodweddion yn gyfyngedig, oherwydd gallai'r diddordeb o ran cennau a bryoffytau fod yn ddibynnol ar ychydig o nodweddion ynysig.
<4	Mae'r nodweddion cynefin ar gyfer cennau a bryoffytau yn gyfyngedig braidd. Ystyriwch gyfleoedd ar gyfer creu nodweddion lle mae hyn yn bosibl e.e. drwy sicrhau coed feteran a chreu cynefinoedd pren marw.

4 Cennau a bryoffytau

Cwblhewch y tabl isod, gan ganolbwyntio ar y gorchudd o gennau ar foncyffion coed a gorchudd o fryoffytau ar lawr y coetir (gan gynnwys y tir, cloddiau, pren marw ar y llawr a nodweddion creigiog). Rhwch gylch o amgylch un sgôr ar gyfer cennau ac un sgôr ar gyfer bryoffytau. Adiwch gyfanswm eich sgôr i weld beth mae hyn yn ei ddweud am y diddordeb presennol o ran cennau a bryoffytau yn ardal eich arolwg. Gallwch ddod o hyd i ble i chwilio am gyfarwyddyd rheoli yn y golofn ar y dde yn y tabl.

	Description	Score	Management
Cennau	Boncyffion yn bennaf heb gennau (moel neu wedi'u gorchuddio ag eiddew / mwsogl).	-1	Os yw'r gorchudd o gennau / bryoffytau yn gyfyngedig, mae'n bwysig sefydlu pam. Os oes cysgod trwchus o ganopi uwchben, edrychwch ar Strwythur a chyfansoddiad amrywiol y coetir . Os ydynt yn cael eu cysgodi a'u tagu gan lwyn trwchus / haen o gae, edrychwch ar Pori a brigbori . Os oes aildyfiant trwchus iawn, edrychwch ar Aildyfiant gormodol na ellir rhoi sylw iddo gyda phori . Os yw rhywogaethau brodorol / estron yn achosi cysgodi / tagu, edrychwch ar yr adrannau perthnasol yma .
	Nifer bach o goed gyda chennau ar y boncyffion – mae cennau ar rai boncyffion ond nid oes cennau helaeth.	+1	
	Nifer mwy o goed gyda chennau ar y boncyffion ond yn cael eu rheoli gan ystod fechan o rywogaethau.	+2	
	Nifer mwy o goed gyda chennau ar y boncyffion gan gynnwys rhai â thyfiant toreithiog o gennau deiliog a phrysgoeddiog (llun A).	+3	
Bryoffytau	Ychydig iawn / dim gorchudd o fryoffytau i'w weld.	-1	
	Gorchudd tameidiog o fryoffytau i'w weld ond yn cael ei reoli gan un neu ddwy rywogaeth.	-1	
	Gorchudd tameidiog o fryoffytau i'w weld gan gynnwys amrywiaeth o rywogaethau.	+1	
	Mae ardaloedd mwy o orchudd o fryoffytau i'w gweld – carped ar y ddaear / meini mawr – ond yn cael eu rheoli gan un neu ddwy o rywogaethau.	+1	
	Ardaloedd mwy o orchudd o fryoffytau i'w gweld - carped ar y ddaear / meini mawr – ac amrywiaeth o rywogaethau yn bresennol.	+3	
CYFANSWM Sgôr cennau a bryoffytau			

Sgôr cennau a bryoffytau:

6+	Mae hyn yn awgrymu safle lle mae'r amodau'n ffafriol i amrywiaeth o gymunedau o gennau a bryoffytau ffynnu. Sylwch ei bod yn bwysig ystyried y sgôr yma ochr yn ochr â'r adrannau eraill yn yr ACLC – nid yw'r diddordeb presennol o reidrwydd yn golygu bod y safle yn y cyflwr gorau posibl ar hyn o bryd, gan na fydd newid negyddol mewn amodau yn achosi dirywiad mewn diddordeb rhywogaethau ar unwaith (h.y. mae oedi gyda'r effaith).
4-5	Mae hyn yn awgrymu safle lle mae'r amodau'n addas ar gyfer rhai rhywogaethau a / neu gymunedau, ond nid ar gyfer eraill, neu lle mae pocedi bychain efallai o ddiddordeb yn gysylltiedig ag ardaloedd lle mae'r amodau yn fwyaf ffafriol / wedi bod yn fwyaf ffafriol yn hanesyddol.
3	Mae hyn yn awgrymu safle lle mae'r amodau'n addas ar gyfer un gymuned, ond nid ar gyfer cymunedau eraill, neu lle mae diddordeb unigol efallai yn gysylltiedig ag ardaloedd lle mae'r amodau yn fwyaf ffafriol / wedi bod yn fwyaf ffafriol yn hanesyddol.
<3	Mae hyn yn awgrymu nad yw'r safle o werth uchel ar hyn o bryd ar gyfer cennau na bryoffytau. Fodd bynnag, nid yw hyn yn diystyru'r posibilrwydd o ddiddordeb ynysig neu weddillol. Yn hytrach, mae'r sgôr yn awgrymu nad yw'r sefyllfa gyffredinol yn y coetir yn ffafriol i dyfiant helaeth o gennau neu fryoffytau.

5 Pori a brigbori

Defnyddiwch y tabl i asesu lefelau pori / brigbori ardal eich arolwg. Edrychwch ar bob nodwedd yn ei thro: coed yn aildyfu, egin ifanc ar gyll, haen cae, bryoffytau a meini mawr. Wedyn ystyriwch yr holl ffactorau hyn gyda'i gilydd i sefydlu a yw'r pori / brigbori yn rhy uchel, yn gymedrol (dymunol) neu'n rhy isel.

Nodwedd	Os yw'r pori / brigbori yn rhy uchel fe welwch chi:	Os yw'r pori / brigbori yn gymedrol (dymunol) fe welwch chi:	Os yw'r pori / brigbori yn rhy isel fe welwch chi:
Aildyfiant coed	Ychydig iawn / dim aildyfiant coed. Dim aildyfiant o gwbl o rywogaethau mwy derbyniol (e.e. derw, crafal, cyll, ynn helyg a chelyn).	Mae'r coed yn aildyfu'n achlysurol, gan gynnwys rhywogaethau derbyniol.	Mae aildyfiant coed aml.
Egin ifanc ar gyll	Nid oes unrhyw egin ifanc yn dianc o fonion y llwyni cyll.	Mae rhai egin ifanc yn dianc o fonion y llwyni cyll ond nid ydynt yn ddigon i ladd yr egin hynaf.	Mae llw o egin yn dianc o fonion y cyll, gyda choesynnau hŷn yn cael eu lladd gan y tyfiant hwn.
Haen cae	Haen y cae yn cael ei reoli gan laswelltau.	Mae'r gorchudd o fieri, rhedyn a phlanhigion fasgwlaidd eraill yn brin i achlysurol, wedi'i gynnwys mewn clytiau ar wahân gan frigbori.	Mieri, rhedyn ac ati yn aml (gorchudd o >25%) a / neu eiddew ifanc yn ymledu dros y ddaear ac i fyny boncyffion y coed. DS mewn sefyllfaedd cysgodol gall mieri a rhedyn fod yn absennol ond gall eiddew fod yn aml.
Bryoffytau	Bryoffytau sy'n rheoli'r tir gyda gorchudd cyfyngedig iawn o blanhigion fasgwlaidd (ac eithrio rhedyn).	Mae bryoffytau yn rheoli'r tir o hyd ond mae tyfiant planhigion fasgwlaidd (ac eithrio rhedyn) yn bresennol.	Mae tyfiant planhigion fasgwlaidd yn tagu matiau o fwsoglau.
Meini mawr	Llawer o feini mawr wedi'u crafu'n noeth o fatiau mwsogl olyniaeth hwyr (e.e. <i>mwsoglau plewrocarpaidd fel Rhytidiadelphus loreus, Loeskeobryum brevirostre a Hylocomium splendens</i>).	Mae gan feini mawr gymysgedd o gymunedau bryoffytau olyniaeth gynnar a hwyr. Mae cymunedau olyniaeth gynnar o fryoffytau ar feini llai yn cael eu cynnal (e.e. <i>cwpanllyisiau fel Harpanthus scuatus, Scapania umbrosa, Diplophyllum albicans, Marsupella emarginata, Scapania gracilis</i> a Dicranum majus).	Mae meini bach yn cael eu tagu gan fatiau mwsogl olyniaeth hwyr a'u poblogi gan blanhigion fasgwlaidd, e.e. eiddew, llus, grug, mieri ac ati, gyda chymunedau olyniaeth gynnar yn absennol.
Sgôr Pori (cylchwch un opsiwn)	-3	+3	-3

Sgôr pori / brigbori:

-3	<p>Mae'r lefelau pori / brigbori yn rhy uchel neu'n rhy isel. Os yw'r lefelau'n rhy uchel, sylwch fod gwarchodwyr dros dro ar gyfer egin-goed unigol yn well na gwaharddleoedd. Dylai unrhyw waharddle fod dros dro - i ganiatáu ffrwydrad o aildyfiant ond i osgoi effeithiau niweidiol ar gennau a bryoffytau.</p> <p>Os yw'r lefelau'n rhy isel, dylid rhoi pori a brigbori ar waith, ond ar safleoedd lle nad yw hyn yn bosibl edrychwch ar Rheoli coedwigoedd heb bori a brigbori. Os yw'r aildyfiant yn drwchus iawn edrychwch ar Aildyfiant gormodol na ellir rhoi sylw iddo gyda phori.</p>
+3	Mae'r lefelau pori / brigbori yn gymedrol (optimwm). Cynnal y lefelau pori / brigbori presennol a pharhau i fonitro.

6 Rhywogaethau ymledol

Rhywogaethau estron ymledol:

Ar gyfer pob rhywogaeth estron ymledol, ticiwch y bocs priodol i gofnodi pa mor helaeth ydyw yn ardal eich arolwg. Mae'n bwysig cofnodi lleoliad y rhywogaethau ymledol mewn perthynas ag unrhyw rywogaethau neu nodweddion cynefin o ddi-ddordeb a gofnodwyd yn Adranau 3 a 4, fel eich bod yn gallu defnyddio hyn i gynllunio a blaenoriaethu camau rheoli. *Sylwch, ar gyfer conwydd, mae'r adran hon yn ymwneud ag aildyfu yn unig. Mae adfer coed conwydd sydd wedi sefydlu ac adfer PAWS yn cael sylw yn Adran 1.* Unwaith y bydd wedi'i gwblhau, adiwch eich sgôr yn seiliedig ar raddfa gyffredinol y rhywogaethau estron ymledol.

Enw'r rhywogaeth	Absennol (✓)	Mân ac ynysig (✓)	Lleol ar lefelau isel (✓)	Lefelau isel ym mhob man (✓)	Lleol ar lefelau uchel (✓)	Lefelau uchel ym mhob man (✓)	Nodiadau ar leoliad problem mewn perthynas â rhywogaeth neu nodweddion o ddi-ddordeb
<i>Rhododendron</i>							
Aildyfiant conwydd estron							
Aildyfiant ffawydd							
Aildyfiant sycamorwydd							
Llawrgeiriosen							
Ffromlys chwarennog							
Creigafal							
Gweunlwyni sialon							
Rheonllys mawr							
Pidyn-y-gog							

Dewiswch sgôr, gan ystyried graddfa gyffredinol yr INNS ar draws y safle, a chofnodwch y sgôr yn y bocs isod:

Dim rhywogaethau estron ymledol	Rhywogaethau estron ymledol mân ac ynysig	Rhywogaethau estron ymledol yn lleol ar lefelau isel	Rhywogaethau estron ymledol ar lefelau isel ym mhob man	Rhywogaethau estron ymledol yn lleol ar lefelau uchel	Rhywogaethau estron ymledol ar lefelau uchel ym mhob man
0	-1	-2	-3	-4	-5

Sgôr INNS	
------------------	--

Sgôr rhywogaeth estron ymledol:

0	Dim angen ymyriadau d
-1 to -2	Angen ymyriadau ar unwaith i ddileu ac atal ymlediad. Dylai'r blaenoriaethu fod yn seiliedig ar agosrwydd at rywogaethau a nodweddion cynefin pwysig, gan gofio ei bod yn haws delio ag INNS cyn iddynt ddod yn helaeth.

-3 to -5	Angen ymyriadau i ddileu INNS, atal ymlediad pellach ac adfer amodau wedi'u goleuo'n well ar gyfer unrhyw ddiddordeb sy'n weddill yn yr ardaloedd yr effeithir arnynt. Dylai'r blaenoriaethu fod yn seiliedig ar agosrwydd at rywogaethau a nodweddion cynefin pwysig.
----------	--

Edrychwch ar yr adrannau perthnasol yn **Rheoli rhywogaethau brodorol / estron ymledol** am gyfarwyddyd manylach.

Rhywogaethau ymledol brodorol:

Ar gyfer pob problem a ddisgrifir, ticiwch y bocs priodol i gofnodi pa mor helaeth ydyw yn ardal eich arolwg. Mae'n bwysig cofnodi lleoliad y problemau mewn perthynas ag unrhyw rywogaethau neu nodweddion cynefin o ddiddordeb a gofnodwyd yn Adrannau 3 a 4, fel eich bod yn gallu defnyddio hyn i gynllunio a blaenoriaethu camau rheoli. Unwaith y bydd wedi'i gwblhau, ewch ati i gyfrif eich sgôr yn seiliedig ar raddfa gyffredinol y problemau hyn.

Enw'r rhywogaeth	Absennol (✓)	Mân ac ynysig	Lleol ar lefelau isel (✓)	Lefelau isel ym mhob man (✓)	Lleol ar lefelau uchel (✓)	Lefelau uchel ym mhob man (✓)	Nodiadau ar leoliad problem mewn perthynas â rhywogaeth neu nodweddion o ddiddordeb
Celyn trwchus							
Eiddew ar goed							

Dewiswch sgôr, gan ystyried graddfa gyffredinol y problemau gyda rhywogaethau ymledol brodorol neu agos at fod yn frodorol ar draws y safle, a chofnodwch y sgôr yn y bocs isod:

Dim rhywogaethau brodorol ymledol	Rhywogaethau brodorol ymledol mân ac ynysig	Rhywogaethau brodorol ymledol yn lleol ar lefelau isel	Rhywogaethau brodorol ymledol ar lefelau isel ym mhob man	Rhywogaethau brodorol ymledol yn lleol ar lefelau uchel	Rhywogaethau brodorol ymledol ar lefelau uchel ym mhob man
0	-1	-2	-3	-4	-5

Sgôr rhywogaethau ymledol brodorol	
---	--

Sgôr rhywogaethau ymledol brodorol:

0	Dim angen ymyriadau
-1 to -2	Efallai y bydd angen ymyriadau ar unwaith os yw wedi'i leoli'n agos at rywogaethau a nodweddion cynefin pwysig.
-3 to -5	Angen ymyriadau i ddileu INNS, atal ymlediad pellach ac adfer amodau wedi'u goleuo'n well ar gyfer unrhyw ddiddordeb sy'n weddill yn yr ardaloedd yr effeithir arnynt. Dylai'r blaenoriaethu fod yn seiliedig ar agosrwydd at rywogaethau a nodweddion cynefin pwysig.

Edrychwch ar yr adrannau perthnasol yn **Rheoli rhywogaethau brodorol / estron ymledol** am gyfarwyddyd manylach.

7 Clefyd coed ynn

Defnyddiwch y ddau dabl canlynol i gyfrif lefel y risg a lefel yr achosion ar gyfer eich safle. Lluoswch y rhain i gyfrif sgôr byggythiad. Bydd hyn yn rhoi syniad i chi o i ba raddau mae'r clefyd coed ynn yn broblem i gennau ar eich safle ar hyn o bryd, a'r brys i roi mesurau lliniaru ar waith.

Risg: Rhowch gylch o amgylch y lefel risg yn seiliedig ar ba mor bwysig yw ynn i gennau ar eich safle.

Disgrifiad	Disgrifiad risg	Lefel risg	Argymhellion rheoli allweddol
Mae'r safle'n cael ei reoli gan rywogaethau eraill o goed, gydag ynn yn absennol neu'n brin.	Risg gyfyngedig	0	Annhebygol o fod yn broblem fawr
Mae ynn yn elfen ond gyda digon o goed eraill yn bresennol a'r diddordeb o ran cennau wedi ymledu ar draws amrywiaeth o rywogaethau o goed.	Risg is	-1	Efallai y bydd angen rhywfaint o gynllunio ar gyfer hyn. Hyd yn oed lle mae ynn yn elfen lai o'r goedwig, bydd yn bwysig o hyd asesu pa rywogaethau sydd ar ynn ac a ydynt yn bodoli ar rywogaethau eraill. Os yw'r diddordeb o ran cennau ar ynn yn unig, neu os mai'r ynn sydd â'r enghreifftiau gorau o'r diddordeb hwnnw, rhaid gweithredu cynllun lliniaru.
Mae ynn yn cynnal rhywogaethau pwysig o gennau, ond mae rhywogaethau brodorol eraill yn bresennol hefyd.	Risg uchel	-2	Tebygol o fod yn broblem y bydd angen cynllunio ar ei chyfer e.e. ystyried rhywogaethau 'amgen' o goed, edrychwch ar Clefydau a phlâu coed .
Ynn sy'n rheoli'r safle, gyda'r diddordeb mwyaf o ran cennau ar goed ynn.	Risg uchel iawn	-3	Tebygol o fod yn broblem fawr y bydd angen cynllunio ar ei chyfer e.e. ystyried rhywogaethau 'amgen' o goed ac, o bosibl, trawsleoli rhywogaethau, edrychwch ar Clefydau a phlâu coed .

Lefelau'r clefyd: cylchwch lefelau'r clefyd yn seiliedig ar faint o glefyd coed ynn sydd ar eich safle.

DAFOR	Lefel y clefyd
Prin	1
Achlysurol	2
Aml	3
Helaeth	4
Rheoli	5

Sgôr byggythiad: cyfrif drwy luosi lefel y risg a lefel y clefyd.

Lefel y risg		Lefel y clefyd		Sgôr byggythiad clefyd coed ynn
	X		=	

Sgôr byggythiad clefyd coed ynn

-6 neu is	Pryder ar unwaith – mae'r onnen yn cael ei nodi fel coeden bwysig ar gyfer cennau ar y safle, ac mae'r clefyd coed ynn wedi sefydlu. Dylid gweithredu mesurau lliniaru ar unwaith.
-4 i -5	Os yw'r safle'n bwysig ar gyfer coed ynn ond bod y clefyd yn cael ei gofnodi fel prin neu achlysurol, dylid parhau i roi mesurau lliniaru ar waith ar fyrder er mwyn osgoi colledion posibl.
0 i -3	Os mai ynn sy'n rheoli'r safle ond bod y clefyd coed ynn yn brin, mae angen mesurau lliniaru ar unwaith.

Rheolaeth:

Os nodir bod coed ynn yn cynnal diddordeb pwysig o ran cennau ar eich safle, mae'n bwysig ystyried mesurau lliniaru. Edrychwch ar **Clefyd coed ynn** ar gyfer argymhellion manwl. Un ystyriaeth bwysig fydd edrych ar ba rywogaethau amgen o goed sydd ar gael i chi a allai gynnal yr un diddordeb o ran cennau. Bydd yr asesiad DAFOR a wnaed yn Adran 1 yn eich helpu i benderfynu ynghylch hyn.

Sgôr ACLC Gyffredinol

Adiwch eich sgôr o Adrannau 1 i 6 i gael eich sgôr ACLC gyffredinol a'i nodi yma:

Beth mae hyn yn ei ddynodi?

25+	Da iawn	Mae'n awgrymu safle sydd mewn cyflwr da iawn ar hyn o bryd i gynnal amrywiaeth o gennau a bryoffytau coedwig law dymherus. Mae'n bosibl y bydd problemau rheoli y mae angen mynd i'r afael â hwy o hyd, a dylid canolbwyntio ar yr amodau o amgylch nodweddion cynefin a rhywogaethau pwysig, er mwyn sicrhau bod y rhain yn parhau i fod yn ffafriol.
15-24	Da	Mae'n awgrymu safle sydd mewn cyflwr da ar hyn o bryd i gynnal rhai cennau a bryoffytau coedwig law dymherus. Fodd bynnag, mae agweddau y gellid eu gwella ac efallai y bydd nifer o broblemau rheoli y mae angen mynd i'r afael â hwy.
5-14	Gweddol	Mae'n awgrymu safle sydd â'r potensial i gynnal cennau a bryoffytau coedwig law dymherus ond nid yw'r cyflwr presennol ar ei orau. Mae amrywiaeth o broblemau rheoli y mae angen mynd i'r afael â hwy, gan gynnwys ailstrwythuro fwy na thebyg, addasiadau pori a rheoli rhywogaethau ymledol.
<5	Gwael	Mae'n awgrymu safle nad yw mewn cyflwr da ar hyn o bryd i gynnal cennau a bryoffytau coedwig law dymherus. Mae amrywiaeth o broblemau rheoli cymhleth a helaeth y mae angen mynd i'r afael â hwy, gan gynnwys ailstrwythuro sylweddol fwy na thebyg, addasiadau pori a rheoli rhywogaethau ymledol.

Plantlife

Brewery House
36 Milford Street
Salisbury
Wiltshire SP1 2AP
01722 342730
enquiries@plantlife.org.uk

plantlife.org.uk

Mae Plantlife yn gwmni elusennol cyfyngedig trwy warant, Cwmni Rhif 3166339. Wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr, Rhif Elusen 1059559. Cofrestrwyd yn yr Alban, Rhif Elusen. SC038951.

©Plantlife, Gorffennaf 2022
Dylunio: evansgraphic.co.uk

Ni yw Plantlife

Ers dros 30 mlynedd, mae gan Plantlife un ddelfryd – achub a dathlu blodau gwyllt, planhigion a ffyngau. Maent yn cynnal ein holl fywyd gwyllt ac mae eu lliw a'u cymeriad yn goleuo ein tirweddau. Ond heb ein help ni, mae'r dreftadaeth naturiol amhrisiadwy hon mewn perygl o gael ei cholli.

O lecynnau agored ein gwarchodfeydd natur i goridau'r llywodraeth, rydym yn gweithio'n genedlaethol ac yn rhyngwladol i godi eu proffil, dathlu eu harddwch a diogelu eu dyfodol.

Ymunwch â ni i fwynhau'r gorau sydd gan fyd natur i'w gynnig

Am fyd sydd â chyfoeth o blanhigion

Gwnaed yn bosibl gan

**Cronfa
Treftadaeth**

Made possible with

**Heritage
Fund**

